

BÖLÜM 4

SAĞLIK HİZMETİ İLİŞKİLİ ENFEKSİYONLARA HUKUKSAL YAKLAŞIM

Yavuz ÇEKLi¹

4.1. Giriş

Modern hastane epidemiyolojisinin önde gelen isimlerinden kabul edilen Ignaz Semmelweis, asepsi-antisepsi kurallarına uymanın enfeksiyonları önlemedeki önemini 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra göstermiştir. Sağlık personelinin ve kullanılan tıbbi aletlerin enfeksiyonların yayılımında önemli rolü olduğunun ortaya konmasının ardından, hastane enfeksiyonları ya da güncel kullanımı ile sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyonların (SHİE) kontrolü ile ilgili çalışmalar uzun yıllar boyunca sürdürülmüş, bu konuda ilk ciddi adımlar 1970'lerin başında atılmıştır. Tanı ve tedavideki gelişmeler, özellikle geniş spektrumlu antibiyotiklerin yaygın kullanılması, SHİE sıklığında artış ile birlikte antibakteriyel direnç sorununun da beraberinde getirmiştir. Bunun yanı sıra yatan hastalarda morbidite, mortalite ve ekonomik kayıpların en ciddi sebepleri arasında girmiş olması nedeniyle SHİE'lar hiçbir ülkenin ya da sağlık kuruluşunun tam olarak çözemediği birinci öncelikli sağlık sorunu haline gelmiştir.

Günümüzde sağlık bakımının kalite göstergelerinden ve hasta güvenliği parametrelerinden en önemlilerinden biri SHİE'lar olarak kabul görmektedir. Yapılan çeşitli çalışmalarda SHİE'ların hastanede yatış sürelerini ortalama dört gün uzattığı, yılda yaklaşık 60.000 ölüme yol açtığı ve 10 milyar dolardan fazla maliyet artışına neden olduğu saptanmıştır.

¹ Uzm. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD., yavuzcekli@yahoo.com

Kaynaklar

- Bulut A, Şengül H. Sağlık hukuku yönünden hastane enfeksiyonlarının değerlendirilmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 2018;5(17):275-283
- Doğanay M, Ünal S, Çetinkaya Şardan Y. Hastane Enfeksiyonları. Ankara: Bilimsel Tıp Yayınevi; 2013.
- Hakeri H. Tıp Hukuku. 19.baskı, Ankara:Seçkin Yayıncılık; 2020
- Kalkan E, Serel A, Yılmaz E Neval. Hekimler İçin Hukuk Rehberi. Ankara:Türk Nöroşirürji Akademisi Yayınları;2018.
- T.C. Türk Borçlar Kanunu(04.02.2011 tarih ve 27836 sayılı). Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6098.pdf>
- T.C. Tababet Uzmanlık Yönetmeliği (22/05/1974 tarih ve 14893 sayılı) Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://tuk.saglik.gov.tr/Eklenti/14667/0/1974pdf.pdf>
- T.C. Tıbbi Deontoloji Tüzüğü (19.02.1960 tarih ve 10436 sayılı). Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/2.3.412578.pdf>
- T.C. Türk Medeni Kanunu (08.12.2001 tarih ve 24607 sayılı). Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/2.3.412578.pdf>
- T.C. Hasta Hakları Yönetmeliği (01.08.1998 tarih ve 23420 sayılı). Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4847&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- T.C. Anayasası (09.11.1982 tarih ve 17863 sayılı). Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2709&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- T.C. Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi: İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun (08.12.2003 tarih ve 25311 sayılı). Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://www.5.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5013.html>
- T.C. Sağlık Bakanlığı Tıbbi cihazların sterilizasyonu, Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü, Genelge No :2001/7, Ankara.
- Hekimlik Meslek Etiği Kuralları, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi, 01.02.1999. Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: https://www.ttb.org.tr/kutuphane/h_etikkural.pdf
- T.C. Hukuk Muhakemeleri Kanunu (04.02.2011 tarih ve 27836 sayılı). Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6100.pdf>
- T.C. Türk Ceza Kanunu 12.10.2004 tarih ve 25611 sayılı). Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>
- T.C. Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği (13.01.1983 tarih ve 17927 sayılı). Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=85319&MevzuatTur=3&MevzuatTertip=5>
- T.C. Yataklı Tedavi Kurumları Enfeksiyon Kontrol Yönetmeliği (11.08.2005 tarih ve 25903 sayılı). Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=9285&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- T.C. Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sigortası Hakkında Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ. Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: <https://www.mevzuat.gov.tr>
- Türkyılmaz R, Dokuzoğuz B, Çoçuk F, Akdeniz S. Hastane Enfeksiyonları Kontrolü El Kitabı. Ankara: Bilimsel Tıp Yayınevi; 2013, Ankara
- Ulusal Sağlık Hizmeti İlişkili Enfeksiyonlar Sürveyans Ağı Özet Raporu (UHESA)-2019. Son Erişim Tarihi:17.02.2022. Şu adresten edinilebilir: https://www.saglikaktuel.com/d/file/ushe-sa_ozet_raporu_2019.pdf